

Кодекс України про надра. Юрінком Інтер

Кодекс України про надра подається відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення» №4154-IX від 18 грудня 2024 року.

Закони зв'язані з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО НАДРА

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 26 січня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОМ ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 502.7:622](477)(094.4)
К60

Джерело документа –

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Увага! Копіювання вбиває книгу

Кодекс України про надра. Офіційний текст. Київ: Юрінком Інтер, К60 2026. 96 с.

ISBN 978-966-667-937-9

Кодекс України про надра подається відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин та компонентів стратегічного та критичного значення» № 4154-IX від 18 грудня 2024 року.

Закони звідені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 502.7:622](477)(094.4)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-966-667-937-9

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття про надра

Надра — це частина земної кори, що розташована під поверхнею суші та дном водоймищ і простягається до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння.

Стаття 2. Завдання Кодексу України про надра

Завданням Кодексу України про надра є регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян.

Стаття 3. Законодавство про надра

Гірничі відносини в Україні регулюються Конституцією України, законами України «Про адміністративну процедуру», «Про охорону навколишнього природного середовища», цим Кодексом та іншими актами законодавства України, що видаються відповідно до них.

{Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4017-ІХ від 10.10.2024}

Відносини щодо прийняття, набрання чинності, оскарження в адміністративному порядку, виконання, припинення дії адміністративних актів у сферах користування надрами та гірничих відносин регулюються Законом України «Про адміністративну процедуру» з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом.

{Статтю 3 доповнено новою частиною згідно із Законом № 4017-ІХ від 10.10.2024}

Особливості користування надрами під час виконання угоди про розподіл продукції, у тому числі пов'язані з наданням, передачею, обмеженням, тимчасовою заборобою (зупиненням) та припиненням права користування надрами, а також з правовим оформленням таких відносин, регулюються Законом України «Про угоди про розподіл продукції».

{Статтю 3 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2562-VI від 23.09.2010}

Земельні, лісові та водні відносини регулюються відповідним законодавством України.

Стаття 3¹. Особливості застосування норм цього Кодексу

Якщо законами про користування нафтогазоносними надрами, зокрема Законом України «Про нафту і газ», Законом України «Про газ (метан) вугільних родовищ» та Законом України «Про угоди про розподіл продукції», встановлені інші норми, ніж ті, що передбачені у цьому Кодексі, то застосовуються норми цих законів.

{Кодекс доповнено статтею 3¹ згідно із Законом № 1578-IV від 04.03.2004; текст статті в редакції Законів № 1392-VI від 21.05.2009, № 2562-VI від 23.09.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2314-VIII від 01.03.2018}

Стаття 4. Власність на надра

Надра є виключною власністю Українського народу і надаються тільки у користування. Угоди або дії, які в прямій або прихованій формі порушують право власності Українського народу на надра, є недійсними. Український народ здійснює право власності на надра через Верховну Раду України, Верховну Раду Автономної Республіки Крим і місцеві ради.

{Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5456-VI від 16.10.2012}

З метою безпосередньої реалізації права власності Українського народу на надра та для забезпечення економічних і соціальних інтересів громадян щодо прозорого використання та справедливого розподілу доходу від користування надрами громадяни України мають право на отримання відповідно до закону частини доходу державного бюджету від рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

{Статтю 4 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2805-IX від 01.12.2022 – набирає чинності одночасно із введенням в дію закону про економічний паспорт}

Окремі повноваження щодо розпорядження надрами законодавством України можуть надаватися відповідним органам виконавчої влади.

Стаття 5. Державний фонд надр та державний фонд родовищ корисних копалин

Державний фонд надр включає як ділянки надр, що використовуються, так і ділянки надр, не залучені до використання, в тому числі континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони.

Родовища корисних копалин — це нагромадження мінеральних речовин в надрах, на поверхні землі, в джерелах вод та газів, на дні водоймищ, які за кількістю, якістю та умовами залягання є придатними для промислового використання.

Техногенні родовища корисних копалин — це місця, де накопичилися відходи видобутку, збагачення та переробки мінеральної сировини, запаси яких оцінені і мають промислове значення. Такі родовища можуть виникнути також внаслідок втрат при зберіганні, транспортуванні та використанні продуктів переробки мінеральної сировини.

Усі родовища корисних копалин, у тому числі техногенні, з запасами, оціненими як промислові, становлять Державний фонд родовищ корисних копалин, а всі попередньо оцінені родовища корисних копалин — резерв цього фонду.

Державний фонд родовищ корисних копалин є частиною державного фонду надр.

Державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду формується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

{Частина шоста статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5456-VI від 16.10.2012}

Державний фонд надр формується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

{Частина сьома статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2805-IX від 01.12.2022}

Стаття 5¹. Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, створює та забезпечує функціонування єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових. Порядок функціонування та доступу до інформації єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відкритий та безоплатний доступ до єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових здійснюється через Державний геологічний веб-портал.

Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами включає такі складові:

Державний фонд надр України, у тому числі Державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду, що створюється на основі Державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин та Державного балансу запасів корисних копалин з урахуванням відомостей, отриманих з Державного земельного кадастру;

державний реєстр спеціальних дозволів на користування надрами;

державний реєстр нафтових та газових свердловин;

державний реєстр артезіанських свердловин;

Перейти на сайт →